

«معرفی ارقام جدید گندم و جو، مناسب کاشت در شرایط اقلیمی استان یزد»

حسین رزاقیان/ کارشناس ترویج

۱- رقم گندم سیوند

این رقم مناسب کشت در مناطق معتدل استان می باشد. کاشت آزمایشی این رقم در مزارع الگویی و ترویجی در دو سال گذشته انجام شده که نسبت به سایر ارقام مقایسه شده از نظر عملکرد در واحد سطح برتری محسوسی از خود نشان داده است.

■ مشخصات رقم:

- ۱- میانگین عملکرد..... ۸۶۸۳ کیلوگرم در هکتار
- ۲- رکورد عملکرد..... ۱۰۵۱۸ کیلوگرم در هکتار
- ۳- گروه رسیدن متوسط رس
- ۴- تیپ رشد..... بهاره
- ۵- مقاومت به خوابیدگی..... مقاوم
- ۶- مقاومت به ریزش دانه و بیماریها مقاوم
- ۷- کیفیت نانوائی..... خیلی خوب

۲- رقم گندم افق:

این رقم مناسب کشت در شرایط آب و خاک شور و همچنین مناطق مستعد در استان می باشد. این رقم نسبت به سایر ارقام موجود در مزارع ترویجی و الگویی و مزارع نمایشی برتری مناسبی داشته است و بیشترین عملکرد را به خود اختصاص داده است.

■ مشخصات رقم:

- ۱- میانگین عملکرد..... ۴۰۵۴ کیلوگرم در هکتار
- ۲- رکورد عملکرد..... ۸۰۰۰ کیلوگرم در هکتار
- ۳- گروه رسیدن متوسط رس
- ۴- تیپ رشد..... بهاره
- ۵- مقاومت به خوابیدگی..... مقاوم
- ۶- مقاومت به ریزش دانه و بیماریها مقاوم
- ۷- کیفیت نانوائی..... مطلوب

۳- رقم جو نصرت:

یکی از ارقام جو پر محصول برای شرایط مساعد در استان یزد می باشد. جو نصرت در مزارع الگویی و نمایشی و ترویجی کشت گردیده و نسبت به سایر ارقام جو موجود در استان برتری داشته است و عملکرد به بیش از ۶ تن در هکتار رسیده است.

■ مشخصات رقم:

- ۱- میانگین عملکرد..... ۶۹۶۵ کیلوگرم در هکتار
- ۲- تیپ رشد..... بینابین
- ۳- تعداد ردیف شش ردیفه
- ۴- وضعیت ریزش دانه مقاوم
- ۵- مقاومت به خوابیدگی..... نسبتاً مقاوم
- ۵- مقاومت به بیماریها..... نسبتاً مقاوم
- ۷- کیفیت خوب

با عنایت به نتایج بدست آمده از عملکرد ارقام فوق الذکر در مراکز تحقیقاتی و مزارع ترویجی و الگویی و اهمیت بکارگیری ارقام و بذور مناسب در افزایش عملکرد محصول و استفاده بهینه از منابع تولید و افزایش بهره وری توصیه می گردد در راستای بهره وری از منابع تولید کشاورزان با مراجعه به مراکز جهاد کشاورزی شهرستان نسبت به تهیه ارقام جدید اقدام نمایند.

طلای خندان؛ از باغ تا صادرات

دعوت به همکاری

کارشناسان محترم و علاقمندان رشته های مختلف کشاورزی، دام، آبزیان و... می توانند مطالب آموزشی ترویجی متناسب با هر فصل را جهت چاپ در شماره های بعدی فصلنامه به مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی ارسال نمایند؛ خواهشمند است مطالب کاربری و با بیان سلیس نوشته شده و به صورت تایپ شده حداکثر در دو صفحه A4 همراه با عکس مرتبط ارائه گردد. ضمناً کشاورزان ارجمند می توانند تجربیات ارزشمند خود را به صورت مکتوب یا با تماس با اداره رسانه های آموزشی مدیریت هماهنگی ترویج در میان گذاشته تا با نام خودشان در این نشریه منعکس گردد. تلفن تماس: ۶۱۱۳۸۶

فواید و اهمیت پرورش ماهی در استان یزد

زکيه مباشرزاده: کارشناس شیلات

ماهی قزل الای رنگین کمان یکی از گونه‌های سرد آبی می‌باشد و برای پرورش در استخرهای دو منظوره کشاورزی بسیار مناسب است و می‌تواند در کنار فعالیت کشاورزی سودآوری بالایی برای کشاورزان عزیز داشته باشد و همچنین در کنار دیگر محصولات کشاورزی منجر به تولید گوشت سالم و با کیفیت بالا شود.

باتوجه به این که پرورش ماهی در استخرهای دو منظوره کشاورزی بیشتر در مناطق روستایی صورت می‌گیرد و این فعالیت‌ها در مناطق شهری محدودتر است، روی آوردن به تکثیر و پرورش ماهیان زینتی می‌تواند محدودیت در مکان تولید را از میان بردارد و مزایای زیر را نیز دارد:

۱- **سرمایه گذاری اندک:** برای راه اندازی کارگاه تکثیر و پرورش ماهیان زینتی نیاز به سرمایه بالایی نیست و با سرمایه اندک که محدود به خرید تجهیزات و وسایل لازم برای ساخت و نگهداری آکواریوم می‌شود؛ امکان پذیر است.

۲- **مساحت زیر بنایی کم:** این فعالیت نیاز به ساختمان جداگانه ندارد و در منازل و یا کارگاه‌های کوچک قابل اجرا می‌باشد.

۳- **کوتاهی زمان:** طول دوره ی پرورش نسبتاً کوتاه می‌باشد و تکثیر و پرورش اغلب گونه‌ها نیاز به تخصص بالایی ندارد.

۴- **اشتغال زایی:** خصوصاً در قالب مشاغل خانگی برای بانوان خانه دار.

آب همواره به عنوان یکی از منابع حیاتی بشر مطرح بوده که امروزه با دقت بیشتری مدنظر قرار دارد. استان یزد یکی از استان‌هایی است که با کمبود منابع آبی روبه‌رو می‌باشد و آمار منابع آبی ما نشان می‌دهد که حجم زیادی از آب‌های شیرین و قابل دسترس در استان از طریق چشمه‌ها، قنوات و چاههایی تامین می‌گردد که جزء منابع خرد محسوب می‌شود. با این حال فعالیت بخش کشاورزی می‌تواند به صورت تلفیقی با امر پرورش ماهی صورت بگیرد که مزایای بهره‌برداری از این منابع به صورت تلفیقی شامل موارد زیر می‌باشد.

۱- **سرمایه گذاری اندک:** با پرورش ماهی در استخرهای ذخیره آب کشاورزی دیگر نیازی به ساخت استخر پرورش ماهی نیست.

۲- **غنی سازی آب استخر پرورش ماهی:** آب حاصل از پرورش ماهی در این استخرها غنی از املاح بوده که علاوه بر افزایش حاصلخیزی خاک باعث کاهش استفاده از کودهای شیمیایی و تخریب ساختمان خاک می‌شود.

۳- **سود آوری و اشتغال زایی:** با توجه به پراکندگی منابع آبی مذکور در روستاها این امر علاوه بر ایجاد اشتغال در روستاها و ممانعت از مهاجرت آنها به شهرها و کسب درآمد موجب تامین نیازهای خانوار روستایی به گوشت سفید نیز می‌شود.

«جفت ماندگی» علل و عوامل مؤثر بر آن

نرگس حسینی/ دامپزشک

راحت و به کارگیری روش مناسب و بهداشتی در طول زایش شانس عفونت و باقی ماندن قسمت‌های تولید مثلی را کاهش می‌دهد.

به طور کلی برای پیشگیری از جفت ماندگی باید نکات زیر را رعایت کرد:

- به حداقل رساندن عوامل تنش‌زا مانند گرما، رطوبت، تهویه نامناسب و کم
- داشتن برنامه تغذیه مناسب در دوره خشکی
- اجرای برنامه‌های واکسیناسیون بر علیه بیماریهای عفونی
- داشتن وضعیت بدنی مناسب در طول دوره خشکی
- استفاده از مکمل‌های ویتامین E و سلنیوم در طول دوره خشکی

می‌شوند جفت ماندگی را به دنبال دارند مثل بروسولوز ■ کمبودهای تغذیه‌ای مثل کمبود ویتامین E و A، کمبود سلنیوم و ید و عدم تعادل کلسیم و فسفر بدن ■ بی تفاوتی هورمونی و پایین بودن استروژن خون ■ گاوهایی که یک بار جفت ماندگی داشته‌اند، آمادگی بیشتری برای ابتلاء مجدد به این ناراحتی را دارند.

دامدار قبل از آمدن دامپزشک باید موارد زیر را در نظر بگیرد:

- از بستن هرگونه جسم سنگین به جفت خودداری کنید زیرا باعث آسیب‌های جبران‌ناپذیر به دام می‌شود.
- دامدار باید قسمت‌هایی از جفت را که آویزان است قطع کند تا آلودگی موجود در بستر از راه جفت به رحم منتقل نشود.
- از آنتی بیوتیک‌های مثل اکسی تتراسیکلین می‌توان استفاده کرد.

پیشگیری:

حالت ایده آل برای پیشگیری از جفت ماندگی آن است که بهداشت کاملاً رعایت شود و گاو قبل و بعد از زایمان از لحاظ جسمانی سالم و فعال نگهداری شود. جیره غذایی محدود و متوازن در طول ۶ تا ۸ هفته دوره خشکی، تحرک کافی در روز، محل زایمان تمیز، بزرگ و خشکی،

جفت در گاوهای سالم و طبیعی طی یک ساعت یا اندکی بیشتر بعد از زایمان، از رحم خارج می‌شود. جفت ماندگی به حالتی اطلاق می‌شود که جفت ۱۲ ساعت بعد از زایمان خارج نشود. مشکل جفت ماندگی بیشتر در تلیسه‌های شکم اول و گاوهای مسن اتفاق می‌افتد. خارج شدن جفت، سومین مرحله زایش است که در فاصله ۶ ساعت پس از زایش انجام می‌شود. در برخی گاوها، غشاهای جنینی به طور طبیعی خارج نمی‌شوند و ممکن است تا مدتی پس از زایش به رحم چسبیده باشند؛ علت مستقیم این ناهنجاریها روشن نیست اما به کاهش انقباض‌های دیواره رحم بستگی دارد و در نتیجه جفت ماندگی معمولاً با تأخیر در بازگشت رحم به حالت اولیه همراه است. جفت ماندگی اغلب در پی زایش زود هنگام رخ می‌دهد به عنوان مثال پس از سقط جنین، سزارین و ایجاد زایش توسط تزریق هورمون، جفت ماندگی رخ می‌دهد. در گله‌های با مشکلات مدیریتی، مشکلات تغذیه‌ای، بیماریهای سوخت و سازی و ورم پستان حاد، شیوع جفت ماندگی ممکن است به طور غیر طبیعی بالا باشد. متأسفانه جفت ماندگی به علت افزایش فاصله زایش تا نخستین تلقیح، تأخیر در فاصله زایش تا آبستنی دوباره و کاهش نرخ آبستنی موجب کاهش باروری می‌شود.

علل جفت ماندگی:

- اتصال جفت به رحم در ماه‌های آخر آبستنی سست می‌شود. این عمل در ۵ روز قبل از زایمان و با ترشح هورمون استروژن انجام می‌گیرد. بنابراین احتمال جفت ماندگی در گاوی که ۵ روز زودتر یا دیرتر از موعد مقرر، زایمان نماید، افزایش می‌یابد.
- عدم انقباض، سستی رحم و یا هر عاملی که باعث ضعف ماهیچه‌های منقبض‌کننده رحم شود (تب شیر) موجب جفت ماندگی می‌گردد.
- بیماریهایی که باعث آلودگی دستگاه تولید مثلی و سقط

درمان جفت ماندگی:

هدف اصلی تمام معالجات جفت ماندگی برگرداندن قسمت‌های مختلف دستگاه تولید مثلی دام به حالت طبیعی در حداقل زمان می‌باشد. از آنجائی که جفت ماندگی ناشی از کاهش فعالیت انقباض دیواره رحم است بنابراین به نظر می‌رسد، ترکیباتی که سبب تحریک انقباض ماهیچه‌ها می‌شوند بویژه اگر در فاصله زمانی ۲-۱ روز پس از زایش به کار گرفته شوند، برای درمان جفت ماندگی مؤثر خواهند بود. اکسی توسین و PGF₂ نیزمورد استفاده قرار می‌گیرند. گاهی به دنبال جفت ماندگی مشکلاتی مثل افزایش دمای بدن گاو، عدم مصرف خوراک و کاهش تولید شیر دیده می‌شود. این حیوانات باید توسط دامپزشک مورد بازرسی قرار گیرند و به روش درمان عمومی با آنتی بیوتیک (تزریق وریدی با مایع دکستروز) و یا به روش موضعی داخل رحمی درمان گردند.

اندازه گیری آب آبیاری

محمد رضا فلاطونی/ کارشناس آبیاری

اندازه گیری آب آبیاری

با توجه به اهمیت آب در کشاورزی و کمبود این مایع حیاتی در ایران، لزوم اندازه گیری دقیق آب آبیاری از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. استفاده صحیح از آب آبیاری به مقدار زیادی بستگی به اندازه گیری آن دارد. با افزایش مصرف آب و بالا رفتن ارزش آن نیز دانستن اصول اندازه گیری آب و متدهای موجود ضروری به نظر می رسد. مدیریت آب در مزرعه و کشاورزی عمدتاً مبتنی بر نتایج سنجش استوار است. مدیر یک مزرعه با سنجش آب خاک دستور شروع آبیاری را صادر می کند اما مدیر یک شبکه آبیاری برای توزیع و تحویل آب به مزارع مختلفی که در شبکه قرار دارند، نیازمند اندازه گیری آب در کانال و لوله ها است.

اندازه گیری آب در شرایطی که کمبود آب وسعت یافته از اهمیت ویژه ای برخوردار است و استفاده بهینه آب در سطح مزرعه یک ضرورت قطعی است. دقت عمل در اندازه گیری آب آبیاری در تقسیم صحیح منابع آب سطحی، رعایت حق آب، صدور جواز و بالاخره در عملکرد بهینه چاه ها و پمپ ها اهمیت بسزایی دارد ارائه مقدار صحیح آب در موارد زیر کمک شایانی می کند:

- بدست آوردن حداکثر محصول
- جلوگیری از محدودیت رشد در اثر کمبود آب
- کاهش مشکلات زهکشی ناشی از ارائه آب اضافه

روش های اندازه گیری آب آبیاری

بطور کلی برای اندازه گیری آبدهی یا دبی آب های جاری می توان از روش های گوناگونی استفاده کرد. بر این مبنا روشها و وسایل گوناگونی ابداع شده است که در این جا با توجه به سادگی، عملی و کاربردی بودن آنها در جهت تشریح رایج ترین وسایل مختلف و روش های اندازه گیری آب آبیاری بیان شده است.

روشهای مختلف اندازه گیری آب را می توان در سه گروه تقسیم کرد:

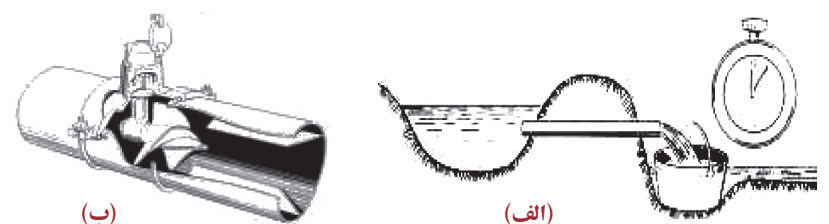
- روش مستقیم
- روش سرعت - سطح مقطع
- روش استفاده از وسایل پیش ساخته با ابعاد مشخص

۱- روش مستقیم

الف- استفاده از ظرف: جمع آوری آب در یک ظرف با حجم معین برای مدت زمان تعیین شده. از این روش می توان در اندازه گیری جریان های کوچک نظیر جریان آب در کرت ها استفاده کرد برای این منظور از یک ظرف بیست لیتری می توان استفاده کرد با تعیین زمان لازم برای پر شدن ظرف می توان دبی جریان را بدست آورد. جمع آوری حجم معینی از آب در فاصله مشخص زمانی روش موثری در اندازه گیری بده جریان های کوچک نظیر کرتهای زراعی می باشد.

ب- استفاده از کنتورهای آب: کنتور آب وسیله دیگری است که بده جریان در لوله های کوچک را اندازه گیری می کند.

در این کنتورها که از نوع پره ای و صفحه ای می باشد دستگاه شماره انداز مجموعه حجم جریان را نشان می دهد. از این کنتورها برای اندازه گیری آب مصرفی در منازل مسکونی استفاده می شود. در بکار گیری این کنتورها باید دقت کامل در جلوگیری از ورود اشیاء در مسیر خروجی اعمال شود.

۲- استفاده از وسایل پیش ساخته با ابعاد مشخص

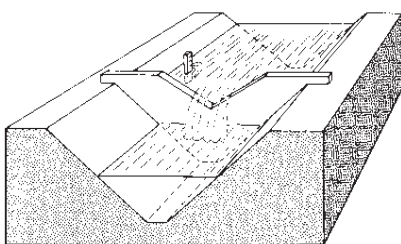
بکار گیری وسایل پیش ساخته از متداول ترین روشها برای اندازه گیری آب آبیاری می باشد. با داشتن ابعاد وسیله مورد نظر و اندازه گیری یکی دو بعد جریان، براحتی می توان با استفاده از جداول مربوطه دبی جریان را بدست آورد.

سرریز: سرریز عبارتست از یک آب بند با شکافی با شکل معین که آب از آن عبور می کند تقسیم بندی سرریزها بر اساس شکل شکاف، نوع تاج و همچنین وجود یا عدم وجود فشر دگیهای جانبی انجام می شود. بر همین اساس می توان از سرریز مثلی و سرریز دوزنقه ای نام برد انواع مختلف سرریزها بر اساس نوع تاج عبارتند از: سرریز با لبه تیز (لبه سرریز به نحوی است که آب عبوری تنها در یک خط با سرریز در تماس است

(سرریز با لبه پهن) که لبه بالا دست سرریز مدور بوده و یا آنقدر پهن است که با یک سطح در تماس است) بدلیل دقت عمل بیشتر در سرریزها با لبه تیز در اندازه گیری دبی نهرها و جویها معمولاً از این نوع سرریز استفاده می شود. سرریزها با فشردگی جانبی به آن دسته از سرریزها گفته می شود که طول تاج کمتر از عرض کانال یا نهر باشد. در حالیکه در سرریزهای بدون فشردگی جانبی طول تاج برابر عرض کانال می باشد.

توجه: از مستغرق شدن سرریز باید جلوگیری شود. استغراق موقعیتی است که سطح آب در پایین دست سرریز بالاتر از سطح تاج آن قرار داشته باشد. در حالت استغراق برای بدست آوردن سرعت جریان اندازه گیری های بیشتری لازم است.

سرریز مثلی: سرریزهای V شکل یا سرریزهای مثلی ۹۰ درجه با وجود افت بار زیاد برای دبی های بیش از ۰/۱۵ لیتر در ثانیه مناسب تر می باشد. این نوع سرریز بخاطر شکل مخصوص آن، برای جریان های کم نسبتاً دقیق می باشد. این سرریزها را با داشتن حداقل وسایل براحتی می توان ساخت. جدول شماره ۲ بیانگر دبی های مختلف برای دبی سرریز مثلی می باشد.

جدول مقادیر شدت جریان عبوری از سرریز مثلی (لیتر در ثانیه)

دبی به لیتر در ثانیه	عمق آب cm	دبی به لیتر در ثانیه	عمق آب cm	دبی به لیتر در ثانیه	عمق آب cm
۸/۴۱	۱۳	۱/۷۹	۷	۰/۱۴	۱
۹/۲۷	۱۳/۵	۲/۱۱	۷/۵	۰/۲۸	۱/۵
۱۰/۲	۱۴	۲/۴۹	۸	۰/۷۸	۲
۱۱/۰	۱۴/۵	۲/۹۰	۸/۵	۰/۱۳۶	۲/۵
۱۲/۰	۱۵	۳/۳۴	۹	۰/۲۱۵	۳
۱۳/۱	۱۵/۵	۳/۸۵	۹/۵	۰/۳۱۶	۳/۵
۱۴/۱	۱۶	۴/۳۶	۱۰	۰/۴۴۱	۴
۱۵/۳	۱۶/۵	۴/۹۲	۱۰/۵	۰/۵۹۲	۴/۵
۱۶/۴	۱۷	۵/۵۴	۱۱	۰/۷۳۱	۵
۱۷/۷	۱۷/۵	۶/۲۰	۱۱/۵	۰/۹۷۷	۵/۵
۱۸/۹	۱۸	۶/۹۱	۱۲	۱/۲۱	۶
۲۰/۳	۱۸/۵	۷/۶۵	۱۲/۵	۱/۲۹	۶/۵

چگونگی نصب سرریز

در صورتیکه سرریزها بدرستی ساخته و نصب شوند، یکی از ساده ترین و دقیقترین روشها برای اندازه گیری آب می باشند. در حالت ایده آل، ضریب خطا بین ۲ تا ۳ درصد و در اغلب شرایط مزرعه ضریب خطا در حدود ۵ تا ۱۵ درصد می باشد. ساخت سرریزها بسیار ساده و کم خرج بوده و در نصب آن نکات زیر باید مورد توجه قرار گیرد:

- ۱- محل نصب سرریز طوری انتخاب شود که مسیر جریان تا فاصله ای حدود ده برابر طول تاج سرریز در بالا دست مستقیم و یکنواخت باشد.
- ۲- در حالت کاملاً عمودی نسبت به مسیر جریان قرار گیرد.
- ۳- تاج سرریز باید کاملاً مستقیم بوده و بحالت تراز باشد.
- ۴- از ایجاد موانع در بالا دست سرریز کاملاً جلوگیری گردد.
- ۵- ضخامت لبه تاج سرریز و اضلاع جانبی نباید بیشتر از ۳ میلیمتر باشد.
- ۶- در صورت امکان، سرریز در قسمتی از نهر قرار گیرد که بالاتر از حوضچه ای نسبتاً عریض و عمیق باشد تا جریان عاری از مواد خارجی بوده و سرعت جریان کمتر از ۵/ فوت در ثانیه باشد.

۷- ارتفاع تاج سرریز نسبت به کف کانال حداقل ۲ تا ۳ برابر ارتفاع جاری از روی تاج باشد.

۸- فاصله، کناره شکاف سرریز تا جداره کانال باید حداقل دو برابر ارتفاع آب جاری از روی تاج باشد.

۹- طول تاج طوری در نظر گرفته شود که ارتفاع آب جاری از روی تاج سرریز حداقل برابر ۲ اینچ و حداکثر برابر یک سوم طول تاج باشد.

۱۰- رسوبات و مواد اضافه جمع شده در پشت سرریز خارج شود.

۱۱- تاج سرریز به نحوی قرار گیرد تا آب جاری از روی آن آزادانه سرازیر شود بطوریکه یک فضای خالی بین آبشار و سرریز وجود داشته باشد.

نکات کاربردی تغذیه‌ای در مدیریت گاوهای شیری

سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

سازمان تعاون روستایی استان یزد

تهیه کننده: سید محسن عظیمی

رئیس اداره آموزش تعاون روستایی

همکار: حسین رجایی

کارشناس امور دام سازمان جهاد کشاورزی یزد

ناظرین: محمد حسین مرشدی - مجید دهقانی زاده

امروزه مدیران موفق واحدهای تولید دامی توانسته‌اند با عجز نمودن هنر و تجربه گذشتگان و به کارگیری علوم پیشرفته تغذیه‌ای تحول عظیمی را در صنعت دامپروری کشور ایجاد نمایند آنها توانسته‌اند با استفاده از علم و تجربه، آمیزه جالب توجهی را تحت عنوان مدیریت تغذیه‌ای به وجود آورند، که با کاربردی کردن علمی این برنامه‌ها در مزارع دامپروری و با سود آور نمودن این بخش تولیدی برای سرمایه گذاران واحدها زمینه مطمئنی را در رابطه با تضمین اقتصادی فعالیتشان فراهم آورند. مدیران مذکور عمده علت موفقیتشان را مدیون علم و علاقه به زمینه مورد فعالیت و در نظر گرفتن نکات ریزی می‌دانند که اگر چه ساده و عملی هستند ولی اغلب از دید افراد پنهان مانده و یا به مورد اجرا گذاشته نمی‌شوند. در ذیل به تعدادی از آنها که می‌توانند در زمینه تغذیه کاربردی گاوهای شیری مفید و سودمند باشند اشاره می‌شود:

نکات عمومی در تغذیه گاوهای شیری

- ۱- گاوها را بر اساس مرحله شیرواری (ابتدای دوره شیرواری، اوج تولید) یا میزان تولید (پر شیر، متوسط شیر و کم شیر) دسته بندی نموده و بر اساس نیازهایشان تغذیه نمایند.
- ۲- در طول سال از برنامه تغذیه‌ای استفاده شود که اقتصادی و متعادل شده باشد و بتواند نیازهای حیوان را برآورده نماید.
- ۳- جهت مصرف حداکثری میزان خوراک اختصاصی علاوه بر خوش خوراکی، ترکیب اقلام خوراکی جیره نیز مدنظر قرار گیرد. (ترکیب مناسب میزان کنسانتره و علوفه و مواد خشبی) و برای این منظور از اقلام خوراکی متنوع و با کیفیت خوب استفاده نماید.
- ۴- دستگاه گوارش گاوها از قسمت‌های بسیار فعال بدن هستند برای کار بهتر این دستگاه از دادن مواد معین غافل نباشید.
- ۵- دفعات خوراکی دادن به گاوها را تنظیم نموده و مطابق برنامه عمل نماید.
- ۶- گاوها علاقه خاصی به استفاده از علوفه‌های تازه و آبدار دارند که در صورت در دسترس و ارزان بودن در تغذیه آنها به کار ببرید. البته محدودیت هائی چون نفخ را نباید از نظر دور داشت.
- ۷- ترکیبات مواد مغذی اقلام خوراکی، متنوع و متغیر است. با آنالیز آزمایشگاهی آنها از اجزای مواد مغذی جیره فرموله شده اطمینان حاصل نمایید.
- ۸- آب تمیز سالم و گوارا به صورتی دائمی در اختیار گاوها قرار دهید.

- ۹- شرایط محیطی مناسبی به خصوص در فصول تابستان و زمستان برای گاوها فراهم نمایید.
- ۱۰- هرگونه تغییری در جیره غذایی را به تدریج به انجام برسانید.
- ۱۱- از جیره‌های مخلوط استفاده کنید. (کنسانتره - علوفه).
- ۱۲- نکته قابل ذکر در استفاده از مواد خشبی این است که طول قطعه‌های علوفه ای مصرفی نباید خیلی خرد و ریز باشد. (حداقل ۳ سانتی متر) چون اگر طول قطعات ریز باشد سرعت عبور مواد غذایی از دستگاه گوارش زیاد شده و فرصت کافی برای هضم و جذب مواد مغذی نخواهد بود.
- ۱۳- تدابیر لازم جهت به حداقل رسانیدن تلفات خوراک را به عمل آورید.
- ۱۴- جهت اطمینان از میزان مصرف کافی خوراک، در جیره حد اطمینان را در نظر بگیرید.
- ۱۵- ضمن اختصاص دادن کارگران دلسوز و وظیفه شناس جهت رسیدگی به تغذیه گاوها کارگران این بخش را به دفعات عوض نکنید.
- ۱۶- تغذیه از مواد بودار می‌تواند علاوه بر ایجاد بوی نامطبوع در شیر ترکیبات آنرا هم تحت تأثیر قرار دهد و در صورت استفاده، به میزان محدود و فاصله زمانی زیاد تا شیردوشی صورت گیرد.
- ۱۷- علوفه را به مدت طولانی ذخیره ننمائید (نورخورشید و سایر عوامل جوی تأثیر بسیار زیادی روی از دست رفتن مواد مغذی بخصوص ویتامینها دارد) و در موقع مصرف از عدم وجود قارچ و کپک زدگی و وجود اجسام خارجی

مطمئن شوید.

- ۱۸- برای پیشگیری از عوارض ناشی از جسم خارجی احتمالی مگنت یا آهن ربا به حیوان بخورانید.
- ۱۹- برنامه مبارزه با انگل‌ها به خصوص انگلهای دستگاه گوارش را با جدیت پیگیری کنید.
- ۲۰- در موقع استفاده از جیره‌های حاوی ذرات ریز یا آردی به منظور بازده بهتر خوراک مصرفی و جلوگیری از ضایعات تنفسی از مواد خیس کننده و چسباننده نظیر چربی یا ملاس استفاده کنید.

تغذیه دوره‌ای گاوهای شیری:

- تغذیه دوره‌ای یا مرحله‌ای عبارتست از طراحی برنامه تغذیه‌ای برای گاوها براساس میزان تولید - مصرف غذا - تغییر وزن بدن و زایمان. تغذیه مرحله ای روش خوراک دهی است که در طول دوره حیات حیوان بر اساس مرحله شیر دهی (ابتدای دوره شیردهی، پیک تولید، انتهای دوره تولید)، میزان تولید شیر (پر شیر، کم شیر، متوسط شیر)، تغییرات وزن بدن (کاهش وزن بدن در ابتدای دوره و افزایش وزن در انتهای دوره شیرواری) مرحله آبستنی. ترتیب تولید شیر در گاوهای شیری به شرح ذیل می‌باشد:
- ۱- دوره ابتدای زایمان (تولید آغوز تا ۲ هفته پس از زایمان)
 - ۲- دوره اوج شیر دهی (۶ تا ۸ هفته بعد از زایمان)
 - ۳- دوره ابتدای آبستنی (ماه اول و دوم)

می‌شود، درحالی که تولید شیر در شیردهی بعد بیشتر نبوده و دشواری چاقی نیز در پی خواهد آمد. گفته می‌شود که بازدهی مصرف انرژی برای بافت سازی به هنگام شیر دهی بیشتر از دوره خشک است از این رو باید کوشش کرد که کاهش وزن گاو در هفته‌های پایانی شیر دهی جبران گردد. بدین ترتیب افزایش وزن ماده گاو در دوره خشک بیشتر مربوط به رشد جنین خواهد بود. مواردی که در این مرحله در زمینه تغذیه گاوها در نظر می‌باشند عبارتند از:

- مصرف کلسیم باید به کمتر از ۱۰۰ گرم در روز محدود شود و همزمان فسفر کافی در اختیار گاوها قرار گیرد (۳۵ تا ۴۰ گرم فسفر در روز برای نژادهای بزرگ). کلسیم بیشتر به ویژه اگر جیره از نظر فسفر کمبود داشته باشد احتمال بروز تب شیر را افزایش خواهد داد.

- اگر علوفه کمبود سلنیوم دارد باید روزانه ۳ تا ۵ میلی گرم سلنیوم به علوفه اضافه کرد. کمبود ویتامین E در خوراک موجب جفت ماندگی می‌شود.
- از تغذیه زیاد مواد معدنی باید خودداری کرد (به ویژه مخلوط بافرهای نمک‌های سدیم) و مصرف نمک طعام را باید به حداکثر ۲۸ گرم در روز محدود نمود.

مصرف زیاد نمک موجب نگهداری آب در بدن و ایجاد خیز و ادم (قمره پستان) در برخی گاوها به ویژه تلیسه‌های شکم اول می‌شود.

و اما نکته مهم در تغذیه گاوهای شیری، استفاده از مواد غذایی با کیفیت و سالم است که متضمن تولید شیر سالم و بهداشتی می‌باشد.

استفاده از سیلوی ذرت که به درستی عمل آوری نشده است باعث کاهش ارزش غذایی و کیفیت سیلو می‌شود (سیلو باید در کوتاهترین زمان ممکن پر شود، چون با افزایش زمان، هوای داخل سیلو خارج نمی‌گردد و این عمل به علت افزایش فعالیت باکتریهای هوازی، باعث رشد قارچها و کپکها شده و تولید الکل افزایش می‌یابد و سیلوی حاصله بوی پوسیدگی داشته و رنگ آن نیز به قهوه ای مایل به سیاه تغییر خواهد یافت).

فعالیت قارچها و کپکها بر روی مواد غذایی، تولید سمی به نام افلاتوکسین می‌نماید (علوفه‌ها و هم سایر نهاده‌ها) که این ترکیب بسیار پایدار می‌باشد و حتی در دمای استریل هم تجزیه نمی‌شود و مصرف فراورده‌های حاوی آن باعث ایجاد ناراحتی‌های کبدی و سرطانهای دستگاه گوارش می‌شود.

نکته قابل توجه و مهم دیگر در زمینه آب شرب دام است، که باید تمیز و بهداشتی بوده و از نظر ترکیب مواد معدنی (عاری از ترکیبات سنگین معدنی مانند سرب و ترکیباتی چون نیتريت و نترات باشد) باید در حد مجاز باشد.

استفاده از آب بسیار سرد و یخ زده علاوه بر سوء هاضمه، سقط جنین را هم به دنبال خواهد داشت. استفاده از آبهای با درصد بالای ترکیبات معدنی چون منیزیم و منگنز علاوه بر ایجاد اسهال، تولید دام را به مقدار زیادی کاهش خواهد داد. آب مصرفی گاوهای شیری از نظر قابلیت هدایت الکتریکی (EC) باید در حد قابل قبول باشد. (کمتر از ۷۰۰)

- سعی کنید علوفه‌های مورد تغذیه به قطعات ریز خرد نشوند و در صورت الزام از چنین علوفه‌هایی برای حفظ تعادل pH شکمبه و کاهش اسیدوز و دیگر ناراحتی‌های گوارشی از بافرهای شیمیایی نظیر بی‌کربنات سدیم استفاده کنید.
- عوامل استرس زا نظیر واکسیناسیون، سم چینی، حمام ضد کنه و را به بعد از سپری شدن اوج شیر دهی موکول کنید.
- استفاده از مکمل نیاسین که ممکن است از دوره خشک آغاز شده، باید برای گاوهای پر شیر ادامه یابد در این حالت مصرف غذا احتمالاً بیشتر و احتمال بروز کنوز کمتر خواهد بود
- با تغذیه از مکمل‌های پر انرژی نظیر چربی و ملاس مصرف انرژی را بالا ببرید.

۲- مدیریت تغذیه‌ای در مرحله دوم شیر دهی

در این دوره گاو مرحله حساس پیک (peak) با حداکثر تولید را سپری کرده و واکنش‌های حیوان به حالت عادی برگشته و می‌تواند در صورت برخورداری از جیره متوازن توانایی‌های تولیدی خویش را بروز دهد. در این مرحله مدیریت گاوهای پر شیر را از لحاظ وضعیت بدنی بررسی نموده و در صورت برخورد با موارد غیر عادی نظیر رشد بی‌رویه گاوها و یا لاغری بیش از حد آنها درصدد اصلاح جیره بر آید.

۳- مدیریت تغذیه‌ای در مرحله آخر شیر دهی

مدیریت تغذیه‌ای گاوهای شیرده در این مرحله آسان تر از مراحل دیگر است زیرا در این مرحله مصرف مواد غذایی بیشتر از نیازهای تولید شیر بوده و تولید شیر رو به کاهش است.

نکاتی که مد نظر مدیریت گاوهای پر شیر باید باشد عبارتند از:

- کاهش وزن ایجاد شده در آغاز دوره شیردهی باید به گونه‌ای جبران شود که گاو در آغاز دوره خشکی از وزن مناسبی برخوردار باشد.

- حداکثر کوشش در رابطه با تداوم شیر دهی در حد امکان به عمل آید.

- تلیسه‌های جوان نیازهای ویژه‌ای برای رشد دارند. بنابراین برای ایجاد رشد در تلیسه ۲ ساله، ۲۰ درصد و برای تلیسه‌های ۳ ساله، ۱۰ درصد از مواد غذایی بیشتر از تعداد مورد نیاز برای نگهداری منظور شود.

- با توجه به تقاضای کم مواد مغذی می‌توان نسبت علوفه به کنسانتره را افزایش داده و با استفاده از ترکیبات ازت دار غیر پروتئینی هزینه‌های غذایی را کاهش داد.

- جهت خشک کردن گاوها در پایان این مرحله میتوان غذا و آب مصرفی را محدود نمود.

۴- مدیریت تغذیه‌ای گاوهای خشک :

به منظور آماده سازی گاو برای شیر دهی بعدی باید یک دوره خشک در نظر گرفته شود. با در نظر گرفتن یک دوره خشک ۶۰ روزه، تولید شیردهی بعد برای بیشتر ماده گاوها بهینه خواهد بود. اگر دوره خشک کمتر از ۴۰ روز باشد بافت پستان زمان کافی برای بازسازی نداشته و در نتیجه تولید شیر در شیردهی ایده آل نخواهد بود. اگر دوره خشک بیش از ۷۰ روز باشد گاو بیش از اندازه چاق

۴- دوره افزایش اندوخته‌های بدن (افزایش وزن بدن)

۵- دوره ۴۰ روزه ابتدای دوره خشکی

۶- دوره ۲۰ روزه انتهای دوره خشکی

به طور کلی شمای کلی تولید شیر در یک گاو شیری به صورت زیر می‌باشد:

۱- از هنگام زایمان تا ۸۰ روز بعد از آن (پیک تولید)

۲- ۸۰ تا ۲۰۰ روز بعد از زایمان (اوایل آبستنی و تداوم تولید)

۳- ۲۰۰ تا ۳۰۵ روز بعد از زایمان (مراحل انتهایی آبستنی و کاهش تولید شیر)

۴- ۳۰۵ تا ۶۰ روز قبل از زایمان (دوره خشکی ۴۵ روزه در مراکز تحقیقاتی انجام شده و عمومیت ندارد)

۵- گروه گاوهایی که دوره خشکی آنها رو به اتمام است.

با توجه به این مراحل برنامه‌های تغذیه‌ای اختصاصی جهت تولید بیشتر در دوره بعدی و نگهداری سالم گاوهای شیری اعمال می‌گردد.

۱- برنامه‌های تغذیه‌ای در مرحله اول تولید

پس از زایش، تولید شیر به سرعت افزایش می‌یابد و در ۶ تا ۸ هفته به بیشترین مقدار می‌رسد اما مصرف غذا نسبت به نیازهای تولید افزایش نمی‌یابد به گونه‌ای که بیشترین مقدار مصرف ماده خشک ۱۲ تا ۱۵ هفته پس از زایش خواهد بود از این رو بیشترین ماده گاوهای شیرده برای ۸ تا ۱۰ هفته در حالت تعادل منفی انرژی خواهند بود. گاوهای پر شیر احتمالاً تا هفته بیستم و یا بیشتر در تعادل منفی انرژی خواهند بود.

گاو شیرده کمبود انرژی دریافتی برای تولید شیر را از اندوخته‌های بدن تامین کرده و در این دوره از وزن آن کاسته می‌شود. دوران بحرانی تغذیه گاوهای شیرده از زمان زایش تا اوج شیر دهی است. هر کیلوگرم افزایش شیر در این دوره ۲۰۰ کیلوگرم شیر بیشتر در کل دوره شیر دهی را در پی خواهد داشت.

در این دوره رعایت نکات ذیل ضروری است:

- از تغییرات ناگهانی و سریع جیره که موجب ناراحتی‌های گوارشی می‌شود خودداری نموده و تغییرات تدریجی را دست کم دو هفته پیش از زایش آغاز نمایید.

- از افزایش کنسانتره تا موقع بر طرف شدن تنش‌های مربوطه به زایش خودداری نموده و سطح آن را در حدی نگهدارید که گاو شیرده با دریافت حداقل مقدار ADF (فیبر خام) (۱۸ تا ۱۹ درصد) ضمن بر خورداری از سلامتی دستگاه گوارش، شیر با کیفیتی نیز تولید کند. میزان مصرف کنسانتره نباید بیش از ۲/۵ درصد وزن بدن باشد. تعداد دفعات تغذیه‌ای کنسانتره باید افزایش یافته و هر بار با مقدار اندکی کنسانتره تغذیه شود.

- دقت کافی در مورد تامین مواد مورد نیاز گاو شیرده و نسبت صحیح آن با انرژی که میزان قابل توجهی از آن از اندوخته‌های چربی بدن تامین می‌شود اعمال نماید. در این مرحله از مواد از ته غیر پروتئینی با تجزیه کم (پروتئین‌های عبوری) در شکمبه استفاده کنید. با استفاده از علوفه‌های مرغوب و باکیفیت خوب و عوامل اشتها آور مصرف ماده خشک را افزایش دهید.

مراحل واگذاری زمین و تمدید قرار داد اجاره متقاضیان اجرای طرحهای کشاورزی و وابسته به کشاورزی و غیر کشاورزی

مهدی مروتی شریف آباد / کارشناس امور اراضی

۱- متقاضی درخواست خود را به انضمام مدارک مورد نیاز به مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ارائه می نماید. (متقاضی همچنین می تواند درخواست خود را به دبیرخانه کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ دستورالعمل واگذاری مستقر در مدیریت امور اراضی استان نیز ارائه نماید).

۲- کارشناس امور اراضی درخواست متقاضی را از حیث واجد شرایط بودن وی بررسی می کند.

۳- کارشناس امور اراضی، اراضی مورد درخواست توسط متقاضی را با اراضی تخصیص یافته از سوی اداره کل منابع طبیعی تطبیق می دهد.

۳-۱- در صورت موجود نبودن اراضی برای واگذاری نتیجه را به متقاضی اعلام می نماید.

۳-۲- در صورت وجود اراضی قابل واگذاری کارشناس امور اراضی ضمن اخذ مدارک و مستندات و طرح مدون یا مصوب آنها بررسی می نماید.

۴- استعلامات لازم از مراجع ذیربط اخذ می گردد.

۵- در صورتیکه نتیجه استعلامات منفی باشد به متقاضی اعلام میگردد و در صورت مثبت بودن پرونده جهت طرح در کمیسیون به مدیریت امور اراضی ارسال می گردد.

۶- کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ نتیجه استعلامات و پرونده متقاضی را بررسی می کند.

۶-۱- چنانچه درخواست متقاضی به میزان بالاتر از حد نصاب باشد پرونده وی به سازمان امور اراضی جهت بررسی و اتخاذ تصمیم ارسال میگردد.

۶-۱-۱- چنانچه نتیجه بررسی پرونده متقاضی توسط سازمان مثبت باشد (با واگذاری اراضی موافقت شود) مراتب به مدیریت امور اراضی جهت تنظیم قرارداد ابلاغ میگردد.

۶-۱-۲- چنانچه نتیجه بررسی پرونده متقاضی توسط سازمان منفی باشد (با واگذاری اراضی مخالفت شود) مراتب به مدیریت امور اراضی جهت ابلاغ به متقاضی ابلاغ می گردد.

۶-۲- در مورد واگذاری اراضی پایین تر از حد نصاب؛ چنانچه تصمیم کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ نسبت به واگذاری اراضی مثبت باشد مراتب جهت تنظیم قرارداد اجاره به مدیریت امور اراضی ابلاغ میگردد.

۶-۳- چنانچه با درخواست متقاضی مخالفت شود مراتب جهت اعلام به متقاضی به مدیریت امور اراضی ابلاغ میگردد.

۷- مدیریت امور اراضی مراتب را به دفترخانه عامل اعلام و به مدیریت جهاد کشاورزی جهت ابلاغ به متقاضی ارسال می نماید.

۸- قرارداد اجاره تنظیم شده در دفترخانه عامل از طرف مدیر امور اراضی (موجر) و متقاضی (مستأجر) امضاء میگردد.

۹- اراضی توسط مدیریت جهاد کشاورزی به مستأجر تحویل میگردد.

۱۰- متقاضی عملیات اجرای طرح را شروع می نماید.

۱۱- عوامل نظارتی در مدت قرارداد بر اجرای طرح نظارت می کند.

۱۲- پس از اتمام مدت قرارداد، درخواست تمدید قرارداد اجاره از طرف موجر و یا درخواست انتقال از طرف مستأجر ارائه میگردد.

مدارک مورد نیاز تشکیل پرونده درخواست زمین

- ۱- درخواست کتبی متقاضی
- ۲- جواز تاسیس یا موافقت اصولی از سوی مراجع ذیربط (با رعایت آیین نامه نصاب اراضی واگذاری)
- ۳- طرح مصوب یا مدون دارای برنامه زمانبندی و سایت پلان اجرای طرح
- ۴- گواهی امکان تامین آب کافی صادره از واحدهای ذیربط وزارت نیرو
- ۵- اساسنامه شرکت، آگهی ثبت آخرین تغییرات ثبتی شرکت و مسئولیت ها در صورتی که متقاضی تشکیل حقوقی باشد
- ۶- سایر گواهی ها و استعلامها حسب مورد در صورت لزوم

مراحل تمدید قرار داد اجاره

- ۱- متقاضی درخواست تمدید قرارداد را به مدیریت جهاد کشاورزی ارائه می نماید.
- ۲- عوامل نظارتی ماده ۳۳ بازدید میدانی از طرح را انجام داده و گزارش مربوط را تهیه می نمایند.
- ۳- مدیریت جهاد کشاورزی درخواست متقاضی و گزارش عوامل نظارتی را به مدیریت امور اراضی ارسال می نماید.
- ۴- درخواست تمدید و گزارش عوامل نظارتی توسط مدیریت امور اراضی بررسی میگردد.
- ۴-۱- در صورت تخلف متقاضی مراتب به هیئت نظارت موضوع ماده ۳۳ جهت فسخ قرارداد اعلام میگردد.
- ۵- در صورت تأیید درخواست توسط مدیریت امور اراضی، کمیسیون مواد ۲ یا ۲۱ درخواست را مجدداً بررسی و تصمیم مقتضی را اتخاذ می نماید.
- ۵-۱- در صورتیکه کمیسیون مواد ۲ یا ۲۱ با درخواست موافقت ننماید مراتب جهت فسخ قرارداد و خلع ید توسط دبیرخانه کمیسیون به مدیریت امور اراضی ابلاغ میگردد.
- ۶- در صورتیکه کمیسیون مواد ۲ یا ۲۱ با درخواست موافقت نماید دبیرخانه کمیسیون مواد ۲ یا ۲۱ مراتب را جهت تمدید قرار داد به مدیریت امور اراضی ابلاغ می نماید.
- ۷- مدیریت امور اراضی مراتب را به دفترخانه عامل اعلام و یک نسخه رونوشت را به مدیریت جهاد کشاورزی ارسال می نماید.
- ۷-۱- مدیریت جهاد کشاورزی مراتب را به متقاضی ابلاغ می نماید.
- ۸- قرارداد اجاره توسط دفترخانه عامل تنظیم میگردد.
- ۹- مدیر امور اراضی تمدید قرارداد اجاره را در دفتر خانه عامل امضاء می نماید و کار خاتمه می یابد.

۱۳- عوامل نظارتی ماده ۳۳ و مراجع ذیربط احیاء و بهره برداری طرح را بررسی، تأیید و یا تعیین درصد پیشرفت می نماید.

۱۳-۱- در صورت عدم اجرای تعهدات مراتب به هیئت نظارت ماده ۳۳ ارجاع میگردد.

۱۳-۲- در صورت نیاز به تمدید قرارداد اجاره مراتب به کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ اعلام میگردد.

۱۳-۳- در صورت موافقت با تقاضای انتقال قطعی مراتب به هیئت کارشناسی تقویم اعلام میگردد.

۱۴- تقویم اراضی توسط هیئت کارشناسی تقویم صورت می پذیرد.

۱۵- قیمت اراضی به متقاضی ابلاغ میگردد.

۱۵-۱- در صورتیکه متقاضی به قیمت هیئت کارشناسی تقویم اعتراض داشته باشد، ارزیابی مجدد توسط کارشناسان رسمی دادگستری صورت می پذیرد و نتیجه ارزیابی مجدد به کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ مدیریت امور اراضی ارائه می گردد.

۱۵-۲- در صورتیکه متقاضی اعتراض نداشته باشد و یا درخواست تخفیف نماید آنرا به کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ مدیریت امور اراضی ارائه می دهد.

۱۶- کمیسیونهای مواد ۲ و ۲۱ نتایج را بررسی و چنانچه با واگذاری مخالفت نماید مراتب را به مدیریت امور اراضی جهت ابلاغ به متقاضی اعلام می نماید.

۱۷- در صورت موافقت با واگذاری کمیسیون نظریه خود را به مدیریت امور اراضی ابلاغ می نماید.

۱۸- مدیریت امور اراضی مراتب را جهت واریز بهاء اراضی به متقاضی اعلام می نماید.

۱۸-۱- چنانچه متقاضی در فرجه ۶ ماهه وجه مربوط به بهاء اراضی را واریز ننماید، بایستی تقویم مجدد توسط هیئت کارشناسی تقویم صورت پذیرد.

۱۸-۲- چنانچه متقاضی وجه مربوط به بهاء اراضی را واریز نماید به دفترخانه عامل جهت تنظیم سند ابلاغ میگردد ضمناً رونوشتی به مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان بمنظور ابلاغ به متقاضی ارسال می گردد.

۱۹- سند مالکیت تنظیم شده در دفترخانه عامل توسط رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان امضاء میگردد.

۲۰- سند مالکیت قطعی اراضی به متقاضی تحویل میگردد و کار خاتمه می یابد.

توجه: از تاریخ تصویب و ابلاغ قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی بر طبق تبصره ۲ ماده ۹ این قانون انتقال قطعی مالکیت دولت در واگذاری اراضی ملی، دولتی و سوات به متقاضیانی که بعد از تاریخ ابلاغ (۱۳۸۹/۵/۲۴) شروع به تشکیل پرونده درخواست اراضی نمایند ممنوع بوده و بهره برداری از اراضی مذکور به صورت اجاره، حق بهره برداری، و یا حق انتفاع در قالب طرح مصوب، مجاز میباشد

بخوانیم و بدانیم

تنظیم: علی افخمی عقدا

■ کشاورزان عزیز تغییر کاربری اراضی کشاورزی بدون مجوز وزارت جهاد کشاورزی حتی برای مالکین این اراضی ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

■ کشاورزان عزیز برداشت شن و ماسه، پی کنی و حصارکشی و احداث هر گونه ابنیه در اراضی کشاورزی تغییر کاربری غیر مجاز محسوب شده و پیگرد قانونی دارد.

■ کشاورزان عزیز: پرورش ماهی در استخرهای ذخیره آب کشاورزی، علاوه بر تأمین نیازهای غذایی و کسب درآمد، باعث افزایش حاصلخیزی خاک کشاورزی می شود.

■ آبیاری پروران محترم: جهت جلوگیری از کاهش اکسیژن در استخرهای پرورش ماهی و افزایش تولید، علاوه بر تجهیز استخرها به سیستم هوا دهی، غذا دهی به ماهیان را به ساعات خنک روز موکول نمایید.

■ مرغدار عزیز: آیا می دانید رشد سریع جوجه های گوشتی در ۵ تا ۶ هفته اول دوره پرورش بوده و پس از این مدت ضمن مصرف دان بیشتر و رشد کمتر، کیفیت گوشت تولید شده با افزایش چربی لاشه کاهش می یابد.

■ مرغداران گرامی: آیا می دانید مناسبترین زمان کشتار جوجه های گوشتی در سن ۶ هفتهگی با وزن لاشه ۱/۵ کیلوگرم جهت عرضه به بازار داخلی، خارجی و صنایع بسته بندی می باشد.

■ مرغداران گرامی: با کاهش طول دوره پرورش مرغ گوشتی تا حداکثر ۴۵ روز، ضمن افزایش تعداد دوره پرورش در سال و کسب سود بیشتر، میزان مصرف دارو و آنتی بیوتیکها را کاهش و محصول استاندارد و سالمتری را تحویل جامعه نمایید.

■ دامداران عزیز: کنترل حشرات در گاو داریهای شیری نقش بسیار مؤثری در حفظ و ارتقاء بهداشت محیط دام داشته و استفاده و نصب توری روی گوساله دانی هزینه های درمان را به شدت کاهش می دهد.

■ کشاورزان ارجمند: با کشت گیاهان کم آبخواه و زود بازده نظیر کنجد، زیره، زعفران و آفتابگردان مصرف آب کشاورزی را کاهش دهید.

■ همشهریان عزیز: برای جلوگیری از ابتلاء به بیماری بسیار خطرناک تب خونریزی دهنده، قبل از مصرف گوشت قرمز آن را به مدت ۲۴ ساعت در دمای یخچال نگهداری کنید.

■ کشاورزان عزیز: با فروش توافقی محصولات مازاد بر مصرف خود به شبکه تعاونی های روستایی و کشاورزی، در افزایش رفاه تولید کننده و مصرف کننده، گام بردارید.

■ باغداران محترم پسته: آیا می دانید عمده ترین مانع صادرات محصول پسته آلودگی به زهرابه قارچی آفلاتوکسین می باشد.

■ باغداران محترم پسته: برداشت به موقع، سریع و بهداشتی پسته از باغات و انتقال به ترمینالهای فرآوری در کمتر از ۶ ساعت، در کاهش آلودگی به آفلاتوکسین بسیار مؤثر می باشد.

■ پسته داران ارجمند: از علل عمده آلودگی پسته به زهرابه آفلاتوکسین تماس خوشه های پسته با زمین می باشد. لذا هرس و قطع شاخه هایی که در تماس یا نزدیک زمین هستند، ضروری است.

■ قابل توجه مسئولین ترمینالهای ضبط پسته: آب حاصل از شستشوی پسته در ترمینالهای فرآوری، آلوده به قارچ مولد زهرابه آفلاتوکسین می باشد. بنابراین نباید از این آب در شستشوی مجدد استفاده نمود.

■ محلول پاشی درختان میوه بعد از برداشت محصول با کود ازت و عنصر روی باعث تقویت گیاه و حفظ جوانه های زایشی سال بعد در گیاه می شود.

■ باغداران عزیز: حفظ پوشش گیاهی سطح خاک باغات در مناطق گرم و خشک و مدیریت آن، علاوه بر جلوگیری از تبخیر آب از سطح زمین، باعث حفظ مواد غذایی خاک و افزایش بهره وری از آب می گردد.

■ باغداران عزیز: حفظ پوشش گیاهی سطح خاک باغات در مناطق گرم و خشک و مدیریت آن، با افزایش رطوبت نسبی هوای باغ و تعدیل درجه حرارت، مانع آفتاب سوختگی میوه، برگ و تنه درختان می شود.

جودره مهمان ناخوانده مزارع گندم استان یزد

یداله جوادپور / مدیر حفظ نباتات

مقایسه خوشه گندم و جودره

گندم بعنوان یکی از مهمترین محصولات اساسی کشاورزی سهم زیادی در تأمین نیاز غذایی مردم داشته و نان حاصل از آن از دیرباز عمده ترین کالای سبب غذایی خانوار بوده است و تا بیش از ۵۰ درصد متوسط انرژی دریافتی هر نفر در طول روز از طریق نان تأمین می گردد. در روند تولید این محصول با ارزش یکسری موانع و محدودیت ها است که علفهای هرز مهمترین آنها بوده که گاهی تا ۲۵٪ موجب کاهش عملکرد می شوند.

در بین علفهای هرز مزارع گندم تعدادی علفهای هرز وجود دارند که مبارزه با آنها به روش های متداول شیمیایی بسیار مشکل و بعبارتی ناممکن است به این دلیل به آنها سمج گفته می شود این علفهای هرز خسارات فراوانی را وارد و هر ساله به دلیل عدم مبارزه گسترش می یابند. جودره و چاودار از جمله این علفهای هرز هستند که در استان یزد بخصوص شهرستان های خاتم و ابرکوه رو به گسترش است و از معضلات مهم مزارع گندم می باشند.

مشخصات گیاه شناسی جودره

جودره با نام انگلیسی Wild barely و با نام علمی *Spontaneum hordeum* از خانواده گرامینه می باشد. گیاهی یکساله، یک پایه که ساقه آن علفی ماشوره ای و ارتفاع آن تقریباً بلندتر از گندم می باشد. سیستم ریشه ای آن افشان است، وزن هزار دانه بدون ریشک ۴۵ گرم و با ریشک ۴۷ گرم می باشد و یکی از علفهای هرز سمج مزارع گندم به شمار می آید. مقاومت به سرما و خشکی آن در مرحله جوانه زنی تا ظهور برگهای اولیه از گندم بیشتر است. روئیدن دانه در جودره سریعتر از گندم می باشد و حدود یک ماه زودتر می رسد. در قسمت انتهایی سنبله به علت سستی بیشتر پس از رسیدن شکسته شده بذور آن به سطح زمین می ریزد و قسمت های میانی و پایینی سنبله بوسیله کمباین برداشت شده و یا در اثر ضربه کمباین شکسته شده و به خاک مزرعه اضافه می گردند. بیشترین تراکم بذور جودره در عمق صفر تا ده سانتی متری می باشد بصورتی که پس از ۶-۵ سال کشت مزرعه غیر قابل کشت خواهد شد.

نحوه پراکنش

جودره از طریق بذور ازدیاد می یابد که بیشتر از طریق ماشین آلات کشاورزی خصوصاً کمباین صورت می گیرد. همچنین استفاده زارعین از بذور آلوده ورودی از مناطق دیگر باعث گسترش آن شده است. بیشترین پراکنش ابتدا در حاشیه مزارع در کنار نهرهای آب می باشد که به تدریج به داخل مزرعه گسترش می یابد نقش مورچه های سیاه در پراکنش جودره دارای اهمیت می باشد به این صورت که مورچه ها با ریزش زودهنگام دانه جودره آنها را جمع آوری می نمایند و به داخل لانه خود می برند و پس از برداشت گندم به علت علاقه بیشتر به دانه گندم بذور جودره را از لانه خارج و با دانه های گندم جایگزین می کنند و این امر باعث پراکنش بیشتر جودره در حاشیه مزارع می گردد.

مدیریت و مبارزه با علف هرز

■ آشنا نمودن کشاورزان با علف هرز جودره و مشورت با کارشناسان کشاورزی در صورت آلودگی

■ مآخسار کردن یعنی آبیاری مزارع آلوده به بذور جودره قبل از کاشت و شخم زدن مزرعه پس از جوانه زنی بذور جودره

■ انجام بوجاری کامل بذور گندم خود مصرفی

■ رعایت قرنطینه داخلی و خارجی و جلوگیری از نقل و انتقال بذور گندم از مناطق آلوده به مناطق غیر آلوده

منابع

الف) دستورالعمل برنامه تولید گندم و جو معاونت محترم دفتر محصولات اساسی غلات، حبوبات و نباتات علوفه ای سال ۱۳۸۸

ب) نشریه جودره سازمان آموزش کشاورزی

ج) وبلاگ شخصی رامین تراشلو به آدرس crop20.blogfa.com

د) تحقیقات انجام شده در سازمان جهاد کشاورزی فارس در مزارع سروستان و مرودشت

آشنایی با مراحل و ضوابط اجرای استخرهای ژئوممبران (پلیتون)

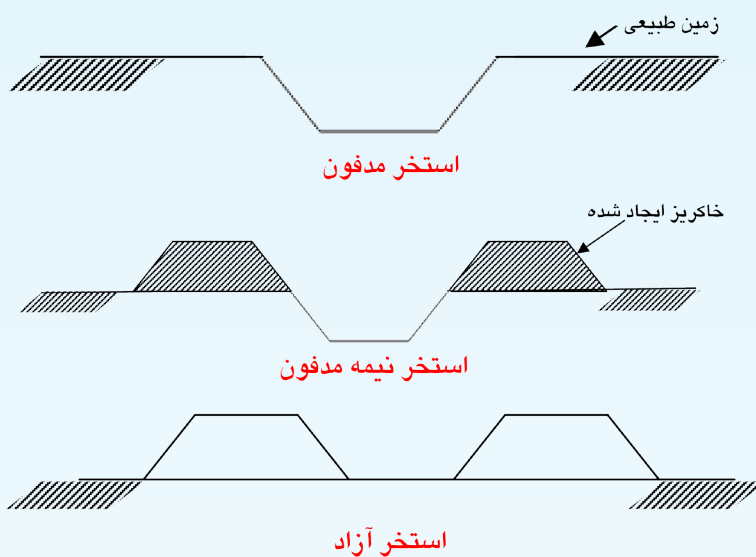
حمید رضا فهیمی راد/کارشناس آب و خاک

استخرهای ذخیره آب از زمان‌های گذشته مورد توجه و استفاده کشاورزان بوده است. با توجه به اهمیت صرفه جویی در مصرف آب بخصوص در بخش کشاورزی لازم است تمهیداتی اتخاذ تا این مهم محقق شود، لذا می‌بایستی از روشهای نوین و تکنولوژی برای خدمت به بخش کشاورزی کمک گرفت.

استخرهای ژئوممبران روشی مطمئن برای ذخیره آب کشاورزی است که به بحث پیرامون آن می‌پردازیم.

این استخرها به سه حالت مدفون- نیمه مدفون و آزاد از جنس خاک کوبیده شده و متراکم احداث می‌گردد.

این سه حالت زمانی به کار می‌رود که شرایط تخلیه آب استخر مورد بررسی قرار گرفته باشد. به این معنا که اگر محل قرارگیری و شیب زمین اجازه دهد حتی الامکان آب خروجی استخر از کف تخلیه و به صورت ثقلی (خودپا) باشد و نیازی به پمپاژ نباشد اما در صورت ضرورت می‌توان برای تخلیه آب استخر از سیستم پمپاژ بهره گرفت. این سه حالت می‌تواند با برآورده نمودن شرط فوق اجرا گردد.

خاک مورد استفاده در این استخرها باید دارای دانه بندی از نوع خاک مرغوب، شکل پذیر و قابل تراکم باشد. در این قسمت باید خاک سطحی محل احداث که به خاک نباتی مشهور است، ابتدا جمع آوری و در محوطه خارج از محیط استخر دپو گردد. پس از این مرحله، خاکریز مورد نظر با خاک مناسب به جا مانده با رطوبت کافی و استفاده از غلطکهای مخصوص با شرایط و ضوابط احداث خاکریزها که در راه سازی رعایت می‌شود قابل اجرا است.

شیب بدنه خاکریز در داخل استخر با توجه به تجارب به دست آمده ۱:۱/۵ و در خارج آن ۱:۱ می‌باشد. البته ملاک رعایت این موضوع به نوع و جنس خاک محل بستگی دارد. بدنه استخر می‌بایستی صاف و به صورت پایدار و تثبیت شده باشد که می‌توان از شفته آهکی و اندود کاه گل برای ایجاد این شرط استفاده نمود. عرض تاج استخر برای اجرای فنس و نصب ورق و تردد حد اقل ۵ متر در نظر گرفته می‌شود.

برای اطمینان بیشتر و سالم ماندن ورقهای ژئوممبران پوشش پارچه ای شبیه به موکت های امروزی به عنوان آستر برای جلوگیری از سایش همچنین عدم سوراخ شدن ورق در زیر آن به نام ژئوتکستایل به کار می‌رود.

اتصال ورقها به یکدیگر به روش جوش در محل می‌باشد. ضخامت ورقهای مورد استفاده در پوشش استخر ۱ و ۱/۵ میلی متر می‌باشد. که توصیه می‌گردد برای پوشش از ورقهای ۱/۵ میلی متر استفاده شود.

محاسن کاربرد ورقهای ژئوممبران:

- ارزان بودن و سریع اجرا شدن استخر
- آب بند بودن کامل استخر و عدم نشت آب به بیرون

مراحل گام به گام اجرای استخر پس از انتخاب محل:

۱. جمع آوری خاک نباتی محوطه احداث استخر
۲. آب بستن و کورت بندی محوطه اجرای استخر برای به کارگیری خاک محل مورد نظر
۳. خاکبرداری با ماشین آلات راهسازی و اجرای مرحله ای و ایجاد خاکریز در لایه های مختلف
۴. تنظیم شیب بدنه خارجی و داخلی با کنترل مناسب
۵. تعیین محل ورودی و خروجی آب استخر و کار گذاشتن ملزومات آن
۶. اجرای شفته بدنه و یا تسطیح کامل بدنه داخلی استخر
۷. نصب لایه ژئوتکستایل
۸. نصب موقت ورق ژئوممبران (ترانشه ها کاملاً پر نمی شود)
۹. اجرای فنس به طور کامل
۱۰. آبیگری موقت استخر برای استقرار کامل ورق به شرط آزاد بودن آن
۱۱. پر نمودن ترانشه ها و تثبیت دائمی ورقها

توصیه های لازم:

- رعایت طول آزاد ورقها در زمان نصب به گونه ای که حالت آزاد و اضافه طول آنها رعایت شود به طوری که در فصل سرد سال انقباض ورق موجب فاصله گرفتن ورق ها از کف استخر نگردد، چون عدم رعایت این موضوع منجر به پارگی ورقها در محل درزها و جوش می‌شود.
- قبل از آبیگری و بهره برداری از استخر اجرای فنس به طور کامل انجام شده باشد.
- به دلیل لغزنده بودن بدنه و جلوگیری از غرق شدگی توصیه و تأکید می‌گردد که در استخر از نردبان طنابی برای کمک و نجات غریق استفاده شود. البته هرگونه وسایل نجات غریق مشابه نظیر طناب کشی در عرض استخر و یا کارگذاری وسایل شناور هم می‌تواند راهگشا باشد.
- وظیفه نگهداری و مدیریت بهره برداری از استخر پس از اتمام عملیات اجرائی به عهده بهره بردار می‌باشد لذا توصیه می‌شود صورتجلسه تحویل استخر به بهره بردار به طور کامل تهیه و تنظیم و تمام موارد شامل کنترل کیفیت همچنین رعایت موارد ایمنی مد نظر قرار گیرد.
- نسبت به نصب تابلوهای هشدار دهنده نظیر شنا ممنوع و خطر غرق شدگی با رنگهای واضح و مشخص اقدام شود.

